

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس با قیمت فقط چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید

www.asebankafinet.ir.

پیشنهادات برای دبیر و درس مطالعات اجتماعی

- ۱ - پیشنهادات نواع روشهای فعال تدریس در علوم اجتماعی
- ۲ - راهکارهای کاربردی یک تدریس اثر بخش در تدریس مطالعات اجتماعی
- ۳ - جذاب کردن درس مطالعات اجتماعی برای دانش آموزان
- ۴ - استفاده از شیوه های انگیزشی خلاق در درس مطالعات اجتماعی
- ۵ - روش های تدریس پیشنهادی برای تدریس جغرافی

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس با قیمت فقط چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید

www.asebankafinet.ir.

۱- پیشنهادات نواع روشهای فعال تدریس در علوم اجتماعی

روش توضیحی :

در این روش مفاهیم توسط معلم تشریح و در مواقع لازم از پرسش و پاسخ استفاده می گردد . تدریس از پیش نیازها شروع شده و به سوی سطوح بالاتر جریان می یابد . نکته مهم این است که سؤال و جواب در روش توضیحی زمانی مفید است که پاسخهای یک دانش آموز به دقت توسط معلم و شاگردان از طریق همفکری مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد . این روش راهی سریع برای دادن اطلاعات بوده و سازماندهی آن آسان است .

شیوه پرسش و پاسخ :

شیوه پرسش و پاسخ شیوه ای است که معلم به وسیله آن فراگیر را به تفکر درباره مفهومی جدید یا بیان مطالبی فرا گرفته شده تشویق می کند. معلم، وقتی که می خواهد مفهوم دقیق را در کلاس مطرح نماید یا توجه فراگیران را به موضوعی جلب کند، شیوه پرسش و پاسخ را به کار می برد و نیز به این وسیله فراگیر را تشویق می کند تا اطلاع خود را درباره موضوعی بیان کند ممکن است برای مرور کردن مطالبی که قبلاً تدریس شده اند مفید باشد، یا وسیله خوبی برای ارزشیابی میزان درک فراگیر از مفهوم مورد نظر باشد.

شیوه بحثی :

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس با قیمت فقط چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید

www.asebankafinet.ir.

در شیوه بحثی، دانش آموزان فعالانه در یادگیری شرکت می کنند و مفهوم مورد نظر را از یکدیگر می آموزند. در این شیوه معلم را می توان به عنوان محرک، شروع کننده بحث و راهنما تصور کرد. معلم طوری سوال یا مسئله را مطرح می کند که دانش آموزان را به پاسخگویی یا حل مسئله تشویق کند. این شیوه در دو مورد زیر، کاربرد خاصی دارد:

الف) موقعی که معلم می خواهد مفهوم جدیدی را به فراگیران بیاموزد (مانند موقعیت بال) و انتظار دارد که همه آنها مفهوم را به شکلی واحد دریابند در این صورت معلم سعی می کند که بحث را به جهتی بکشد که شکل صحیح مفهوم از آن نتیجه گیری شود.

ب) هدف معلم این است که ذهن دانش آموز را به تکاپو و جستجو وادارد. در این صورت معلم مسئله ای را عنوان می کند که تا دانش آموزان راه حل آن را پیشنهاد نکنند. در این موقعیت معلم سعی می کند که موضوع بحث را به دلخواه خود کنترل نکند، تا راه حلی را که خود در نظر دارد به کلاس تحمیل نکرده باشد.

شیوه نمایشی:

در این روش پدیده یا واقعیتهایی به نمایش گذاشته می شود و مهارت دیدن، از محورهای اصلی این نوع آموزش است. با استفاده از این روش می توان با کمترین زمان، به تعداد زیادی از فراگیران اطلاعات داد. برای فعال تر کردن این روش معلم یا مدیر یادگیری می تواند در حین نمایش از فراگیران سؤال کند و یا انجام بعضی از قسمتهای نمایش کار را به دانش آموزان محول کند، همچنین با استفاده از وسایل و رسانه های آموزشی مؤثر می توان جذابیت نمایش را افزایش داد. مکانی که معلم مطالب را در آن ارائه می دهد، بسیار مهم است. زیرا نمایش باید قابل مشاهده باشد.

مراحل اجرای روش نمایش: (۱) آمادگی و توضیح (۲) نمایش دادن (۳) آزمایش و سنجش

الگوی ایفای نقش:

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس با قیمت فقط چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید

www.asebankafinet.ir.

هدف این الگو، رشد همدلی با دیگران و بررسی مسایل و واقعیت ها و ارزشهای اجتماعی در عمل است. این الگو معلم مسئول شروع و هدایت دانش آموزان است. به نحوی که آنها را قادر به تحلیل رفتار، ارزشهای فردی، همدلی، حل مسائل میان فردی، نقش ارزشها در مسائل اجتماعی و آسودگی در ابراز عقاید نماید. این الگو در همه برنامه های آموزشی و پرورشی و سنین مختلف کاربرد دارد.

بطور کلی این الگو باعث افزایش فهم دانش آموزان در بهبود و گسترش ارزشهای اجتماعی می شود. برای مثال: معلم می تواند از طریق این الگو مسائل خوب و بد اجتماعی و یا رفتارهای خوب و بد را توسط دانش آموزان به نمایش بگذارد و سپس در مورد آن به کمک فراگیران به بحث و ارزشیابی بپردازد.

بدین ترتیب معلم از طریق عمل (نمایش) به بررسی مسائل اجتماعی، رفتاری و ارزشیابی آن توسط دانش آموزان می پردازد.

روش کارآیی تیمی :

معلم ابتدا از دانش آموزان می خواهد کل متن درسی را به صورت انفرادی در مدت معین مثلاً ۱۰ دقیقه مطالعه کنند. بعد سؤالهای مکتوب و تستی و دو گزینه ای صحیح و غلط مربوط به کل درس را به دانش آموزان می دهد تا ابتدا بصورت انفرادی در پاسخنامه پاسخ دهند در این مرحله حق رجوع به متن درسی را برای یافتن پاسخ درست دارند. بعد همان سوال ها را دوباره به هریک از سرگروههای تیم می دهد تا به صورت گروهی بهترین و درستترین پاسخ ها را در پاسخ نامه با مشورت بنویسند و سعی کنند به پاسخ های یکسان با نظر اکثریت برسند اینبار حق رجوع به کتاب و یا متن درسی ندارند. بعد معلم پاسخ کلید را در اختیار اعضای گروهها قرار می دهد تا آنها نمرات فردی و نیز نمره گروهی ورقه شان را در مدت معین محاسبه کنند.

الگوی تدریس اعضای تیم :

در این الگو، به جای اینکه در ابتدا معلم تدریس کند، فراگیران نقش معلم را ایفا می کنند و تدریس توسط «اعضای تیم فراگیران» انجام می شود و پس از آن معلم توضیحات ضروری و تکمیلی را برای آنان ارائه می

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس با قیمت فقط چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید

www.asebankafinet.ir.

دهد. در این الگو معلم قبل از حضور در کلاس دو کار اساسی دارد: ۱- متن درس را حتی المقدور به چند قسمت مساوی و از نظر کیفیت مطالب به چند قسمت متعادل تقسیم بندی کرده باشد. ۲- سؤالات آزمون را آماده و حتی المقدور تکثیر کرده باشد.

محتوای متن درس برای فراگیران بایستی قابل فهم و درک باشد و متن درس بلند باشد تا قابل تقسیم به چند قسمت مساوی باشد و مطالب هر قسمت مستقل از یکدیگر باشد. ارزشیابی در این الگو، در مورد همه ی قسمتهای درس است و سؤالات آزمون از نوع «صحیح - غلط» و چند گزینه ای و می تواند باشد؛ چرا که تصحیح و ارائه بازخورد یادگیری در این نوع آزمونها راحت تر است . پس از ارائه کلید، فراگیران به صورت فردی به خودشان نمره می دهند: ۱) تشکیل گروه ها ۲) تعیین شماره برای اعضای گروه ها ۳) مشخص کردن هر یک از قسمتهای متن درس ۴) مطالعه فردی ۵) نظارت معلم به گروه ها ۶) تشکیل گروه های جدیدی ۷) بحث و تبادل نظر گروهی ۸) نظارت معلم به گروه ها ۹) بازگشت به گروه های قبلی ۱۰) تدریس فردی ۱۱) ارزشیابی از فراگیران ۱۲) ارائه کلید یا پاسخ نامه ۱۳) تفسیر نمرات ۱۴) نتیجه گیری

روش بارش مغزی:

راهبردی فعال، گروهی و انگیزه آفرین که می توان از دانش آموزان گروه های کوچک تشکیل داد تا بر موضوعی افکار را متمرکز، گفت و گو و تبادل نظر کنند

قوانین بارش مغزی:

۱- انتقاد ممنوع است. ۲- اصلاح و ترکیب اندیشه ها مهم است. ۳- گفتن هر مطلبی آزاد است که همراه با رفتار احترام آمیز، گوش دادن، نگاه کردن، یادداشت برداری، توجه داشتن باشد. ۴- کمیت اندیشه ها بهتر است .

روش اجرا:

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس با قیمت فقط چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید

www.asebankafinet.ir.

۱- توضیح روش و هدف برای دانش آموزان توسط معلم

۲- انتخاب موضوع و توضیح توسط معلم که موضوع نباید یکی باشد، نیاز به داوری نباشد، عینی و ملموس باشد.

۳- گروه بندی دانش آموزان که به صورت تصادفی می باشد

۴- انتخاب رهبر و منشی که وظیفه رهبر رعایت قوانین و جلوگیری از انتقاد، توجه به وقت، تشویق افراد برای بیان نظرات، و وظیفه ی منشی در هر گروه ثبت نظرات گروه است.

۵- آشنا شدن دانش آموزان با قوانین جلسه

۶- یادداشت نظرات در مدت معین

۷- بازنگری نظرات، تغییر یا ترکیب، حذف موارد مشابه، ارائه چکیده دیدگاه های هر گروه

۸- واگذاری رهبری گروه به دانش آموزان

الگوی ساختار بندی:

۱- طرح انتظارات آموزشی : معلم در ابتدای تدریس بعد از معرفی عنوان درس اهداف آموزشی برگرفته از متن کتاب درسی را بصورت سوال مشخص کرده و در تخته سیاه می نویسد. این سوالات می تواند به دو صورت پرسشهای موضوع مدار و فردمدار باشد. پرسش موضوع مدار پاسخ همگرای دانش آموزان براساس محتوای درس مشخص می شود. اما پرسشهای فردمدار دارای پاسخ واحد نمی باشد بلکه پاسخهای واگرا را می طلبد. اغلب پرسشهای استخراج شده از متن کتاب درسی از نوع موضوع مدار و اغلب پرسشهای مربوط به فعالیت ها از نوع پرسشهای فردمدار می باشد.

۲- کاوش : در مرحله بعد دانش آموزان بطور تیمی درصدد تهیه پاسخ به سوالی که معلم طرح کرده است بر می آیند. مهمترین منبع کاوش رجوع به محتوای درسی است که تدریس می شود. معلم دانش آموزان را جهت یافتن پاسخ به جستجو ترغیب می کند به این روند جستجوگری کاوش گویند. بهتر است هر یک از

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس با قیمت فقط چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید

www.asebankafinet.ir.

اعضای تیم فعال آموزشی در دفتر مخصوص جواب سوال را بنویسد تا یادگیری تقویت گردد. این کار بعد از مرحله سوم صورت می گیرد.

۳- تبادل نظر و تشریح : اعضای هر تیم با مشارکت در مطالعه محتوای کتاب بعد از جستجو و یافتن پاسخ سوال طرح شده درباره صحت و دقت و فهم آن شروع به تبادل نظر می نمایند. بعد از رسیدن به توافق پاسخ سوال مورد نظر را در دفترشان یادداشت می نمایند.

۴- ارائه پاسخ: معلم از تیم ها ، پاسخ سوال را می پرسد. بعد از ارائه پاسخ نظر سایر اعضای تیم ها مطرح می شود تا پاسخ سوال روشن تر و دقیق تر و قابل فهم تر شود.

۵- گسترش یافته ها : در این مرحله معلم با در اختیار گذاشتن تصاویر و یا نمایش فیلم و یا هر نوع وسیله کمک آموزشی در دسترس و ارائه توضیحات مختصر به گسترش فهم دانش آموزان از مطالب آموزشی می پردازد.

همین مراحل برای بقیه سوالات مربوط به متن درس و فعالیت ها تکرار می شود بطوریکه سوالات طراحی شده توسط معلم تمامی محتوای درسی را در بر گیرد.

۶-ارزیابی : معلم با مرور مجدد سوالاتی که قبلاً دانش آموزان از طریق کاوش کتاب درسی پاسخ آنها را ارائه داده اند میزان دستیابی به اهداف آموزشی را بطور انفرادی می سنجد و نمره منظور می نماید
الگوی بدیعه پردازی یا نوآفرینی :

یکی از الگوهای تدریس که باعث پرورش ظرفیت مشکل گشایی دانش آموزان و هدایت آنها به بیان خلاق و گسترش انگاره های جدید عقلی از طریق توجه به بعد عاطفی و غیر معقول می شود. از این الگو اکثراً برای تدریس انشاء استفاده می شود. زیرا بیشتر از هر درس دیگری نیاز به پرورش تصورات ذهنی برای خلق چیزی جدید دارد . هدف اساسی نوآفرینی یا بدیعه پردازی شکستن سد قواعد مرسوم و ایجاد راه های جدید برای حل مسائل می باشد. معلم سوالاتی از دانش آموزان می نماید ، ولی پاسخ دانش آموزان کاملاً باز است

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس با قیمت فقط چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید

www.asebankafinet.ir.

و معلم بایستی کمک کند تا شاگردان تفکر خود را بسط دهند این الگو باعث رشد خلاقیت و نوع آوری، همبستگی گروه و بر هم زدن سنتها در نزد انظار می شود. مراحل تدریس الگو عبارتند از :

۱. توصیف وضعیت جدید به کمک معلم
۲. قیاس مستقیم به نحوی که معلم قیاس مستقیم (مقایسه ساده از دو موجود یا دو مفهوم) را پیشنهاد و از شاگردان می خواهد آنها را توصیف کنند.
۳. قیاس شخصی به نحوی که معلم شاگردان را به قیاس مستقیم (شدن) ترغیب می کند.
۴. مقایسه قیاسها از طریق شاگردان
۵. توضیح تفاوتها به کمک شاگردان
۶. اکتشاف، به کمک شاگردان
۷. قیاس زایی، شاگردان مجدد به بیان شباهتها و تفاوتهای قیاس می پردازند.

پیشنهاد دوم :

راهکارهای کاربردی یک تدریس اثر بخش در تدریس مطالعات اجتماعی

معلمانی تدریس اثر بخش دارند که به گونه ای مناسب ،اهدافی را که مستقیم یا غیر مستقیم با یادگیری دانش آموزان مرتبط است، دنبال می کنند.وجهت دستیابی به اهداف آموزشی دانش ومهارت های مورد نیاز

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس با قیمت فقط چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید

www.asebankafinet.ir.

رابطه دست می آورند تا بتوانند از آن ها در زمان مناسب به شیوه ی مطلوب مورد انتظار به کارگیرند. که در اینجا بعضی از ویژگی های یک تدریس اثر بخش رایادآور می شویم.

۱- آمادگی کامل :

معلم برای یک تدریس خوب ، خود از یک طرف باید از نظر جسمی ، روحی و روانی و علمی آمادگی داشته باشند و از طرف دیگر مقدمات لازم برای استفاده از زمان تدریس را با آماده کردن شاگردان و فضای کلاس فراهم کند تا از این طریق کلاس درس به نحو مطلوبی اداره شود.

۲- داشتن طرح درس:

طراحی آموزشی یا طرح درس ، شامل تصمیم گیری در مورد عناصر برنامه و ارتباط آن ها با یکدیگر است. طرح درس چار چوب کاری معلم را معین می کند. و هدف از طرح درس ، استفاده بهینه از زمان ، تصمیم گیری در مورد مضمون و مراحل تدریس و ایجاد شرایط لازم شکل بخشیدن به یادگیری است.

۳- استفاده از شیوه های مناسب تدریس:

نیکنا می (۱۳۷۷) می گوید: اثر بخش ترین معلمان ، کسانی هستند که می توانند روش های تدریس خود را تغییر دهند، یعنی روش های تدریس آن ها، آن قدر انعطاف پذیر است که می تواند به سهولت با موفقیت های مختلف تطبیق پیدا کند. در یک جلسه تدریس الزاماً نباید از یک روش تدریس استفاده شود بلکه باید از شیوه های متعددی برای تدریس موضوع مورد نظر استفاده شود. بنابراین معلم باید بر روش ها و شیوه های گوناگون تدریس ، مسلط باشد و با توجه به وضعیت و مقتضیات کلاس درس از روش های خاصی استفاده کند. (مرتضوی زاده- ۱۳۸۶)

۴- مشارکت دانش آموزان در فرایند یادگیری:

معلم باید همه دانش آموزان را در تمام مراحل تدریس ، اعم از شروع تدریس ، ارائه و خلاصه کردن و ... فعالانه شرکت دهد تا اداره کلاس به شکل مطلوبی صورت گیرد بدین طریق، دانش آموزان مطالب مورد نظر را به خوبی فراگیرند زیرا دانش آموزان هستند که یادگیری را محقق می سازند. برای تحقق این امر، لازم است

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس با قیمت فقط چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید

www.asebankafinet.ir.

معلم برای دانش آموزان فرصت فعالیتهای علمی نظیر : تجربه، آزمایش و مشاهده را مهیا کند، آنان را برای مشارکت در بحث های کلاس و سایر فعالیت های جمعی ترغیب کند و اجازه دهد تادر یادگیری خود سهیم شوند. بدین معنا که باید به دانش آموزان اجازه داد درباره آن چه یاد می گیرند و نیز درباره شیوه های یادگیری خود سهیم باشند.

۵- نظارت مداوم بر کلاس :

معلم باید توجه داشته باشد که نگاه خود را عادلانه در بین فراگیران تقسیم کند زیرا فراگیران بخشی از مطالب درسی از طریق ارتباط چشمی با معلم خود فرامی گیرند.

۶- تسلط بر مطالب تدریس:

اگر معلم احاطه کامل بر موضوعات درسی داشته باشد و برای شاگردان از نظر علمی شخص مهمی جلوه کند، شاگردان توجه خاصی به سخنان وی خواهند داشت، لذا تسلط معلم بر مطالب نقش موثری در پاسخگویی او به سئوالات شاگردان خواهد داشت.

۷- استفاده بهینه از وقت:

معلم باید به گونه ای وقت کلاس را تنظیم نماید که وقت او بیهوده تلف نگردد. بعداً نیازه کلاس های فشرده جبرانی نباشد. او بهتر است از مطالب غیر ضروری پرهیز نماید و طبق زمان بندی براساس سر فصل تهیه شده تدریس کند.

۸- استفاده از رسانه های کمک آموزشی :

معلمان شایسته است که برای یادگیری بهتر در محیط آموزشی رسانه های مناسب با تدریس خود را انتخاب کرده و در جهت تهیه آنها و یا ساختن آن اقدامات لازم را با همکاری مسئولان به عمل آورند (کریمیان

جعفریان، ۱۳۸۵)

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس با قیمت فقط چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید

www.asebankafinet.ir.

تنوع در مواد و وسایل و منابع آموزشی ، روشها و تکنیک ها و فضای آموزشی از سوی آموزش را از حالت یکنواخت و خسته کننده خارج می سازد و به آن جذابیت و گیرایی می بخشد از سوی دیگر شرایط بهتری برای نوعی تکرار مفید در ارائه محتوا، مفاهیم ، اصول و روشهای علمی مورد نظر فراهم می آورد.

۹- به کار گرفتن حواس و مهارتها و توانایی های مختلف یادگیرنده گان:

تحقیقات روان شناسی یادگیری و علوم تربیتی بر نقش حواس مختلف در یادگیری اشاره دارد یعنی گرچه بخشی از یادگیری از طریق حس شنوایی انجام می شود ولی بخش عمده دیگر از طریق بینایی ممکن است. حواس دیگری چون لامسه، بویایی و چشایی نیز به سهم خود در یادگیری انسان موثر است. بنابراین اظهارات انجام شده، برای افراد طبیعی، حس بینایی نقش اساسی تری در یادگیری دارد، پس از آن شنوایی، حواس دیگر در مرتبه بعدی قرار دارند. (میزاییگی ۱۳۸۴)

آندرز ۱ در خصوص اهمیت و کاربرد مواد بصری می نویسد: استفاده از تصاویر بعدی یا ذهنی بر یادگیری مفاهیم ۲ تأثیر می گذارد.

نکته حائز اهمیت این که نباید آموزش را صرفاً به شیوه های شنیداری ۳ محدود ساخت بلکه اولویت دادن به شیوه دیداری به ویژه تلفیق شیوه دید دیداری شنیداری تأثیرات مفید یاد دهی - یادگیری را افزایش می بخشد.

۱۰- تناسب با شرایط و امکانات محیط و حداکثر استفاده از آن:

استفاده از فضای سبز مدارس در صورت موجود و یا استفاده از پارک های نزدیک مدرسه استفاده از برنامه های علمی تلویزیونی ، از طریق ضبط قبلی برنامه یا شناسایی و استفاده از شرایط و امکاناتی که در اختیار والدین قرار دارد می تواند در اختیار کلاس فرزندان شان قرار گیرد از جمله: اولیای شاغل و دارای مسئولیت در مراکز صنعتی ، تولیدی، مخابرات، انتشارات، مراکز هنری، آزمایشگاه ها و فضاهای طبیعی و.....

۱۱- تناسب بارشد شخصیت و بهداشت روانی یادگیرندگان:

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس با قیمت فقط چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید

www.asebankafinet.ir.

روش مناسب و آموزش اثر بخش آن است که علاوه بر آموزش علمی بر رشد شخصیت و بهداشت روانی یادگیرندگان نیز تأثیر مثبت داشته باشد.

همچنین بهداشت روانی و درمان نیز، به مفهوم گسترده و عمیق خود، ارتباطی اساسی با آموزش و پرورش و تربیت دارد. زیرا که اهداف تربیت انسان می توان به مواردی چون ایجاد تغییرات مطلوب در افکار، نگرش ها، گرایش ها و کنش های آدمی و ایجاد تعادل در شخصیت فرد اشاره داشت. لازم است آموزش به گونه ای برنامه ریزی و اجرا گردد که در وهله ی اول مغایر با رشد شخصیت و بهداشت روانی یادگیرنده نباشد در وهله ی بعد، آموزش مطلوب آن است که حتی الامکان در تقویت چنین جنبه هایی تأثیر مثبت داشته باشد.

۱۲- کاربردهای ارزشیابی تحصیلی، یادگیری و ارزیابی آن

عمده ترین هدف های پیشرفت تحصیلی عبارتند از: - کمک به شناخت نقاط ضعف و قوت یادگیرنده و میزان موفقیت وی توسط خود او و معلم . - ترغیب و هدایت یادگیرندگان جهت مطالعه و یادگیری - کمک به معلم در تعیین مرحله بعدی تدریس - پی بردن به نقاط قوت و ضعف برنامه درسی و اجزا و عناصر آن کمک به معلم در تعیین نقاط قوت و ضعف میزان موفقیت خود در امر تدریس به عقیده بر وینگ و گلاو معلمان کارآمد از مهارت های لازم برای ارزیابی دانش آموزان برخوردار بوده و قادرند میزان یادگیری شان را تعیین کنند. وسایل اندازه گیری عبارتند از: امتحانات کلاسی- تکالیف درسی یا پروژه های تحقیقاتی و.....

۱۳- توانایی جذب دانش آموز:

به عقیده دکتر سیف یکی از ویژگی های معلمان کارآمد، جذب شاگردان به جلسات درس و ادامه شرکت آنان در فعالیت های یادگیری است. معلمان با کفایت می دانند که برای هر دانش آموز، درس را باید از کجا شروع کرد. آنان هر جا که لازم آید به آموزش انفرادی روی می آورند و سرعت تدریس را متناسب با پیشرفت دانش آموزان تنظیم می کنند.

۱۴- پرورش مهارت های فکری

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس با قیمت فقط چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید

www.asebankafinet.ir.

معلمان موفق می توانند فعالیت های آموزشی را معنا دار سازند . بدین منظور یک معلم کار آمد یادگیری جدید دانش آموزان جدیدراطوری هدایت می کنند که با دانش قبلی آنها همسانی داشته باشند تا دانش آموزان بتوانند دانش جدیدرا به نحوی منطقی در حافظه ی خود سازمان دهند.

۱۵- آموزش روش تهیه گزارش خلاقانه:

روش های تهیه ی گزارش های خلاقانه نظیر آزمایش ها و گزارش ها را به دانش آموزان آموزش داده و آنها رادرین راه یاری نمایید. (رضایی ۱۳۸۶)

پیشنهاد سوم

جذاب کردن درس مطالعات اجتماعی برای دانش آموزان

۱. وظیفه اصلی معلم برانگیختن و تسهیل فعالیتهای دانش آموزان است .
۲. معلم علوم اجتماعی باید در طی فرآیند تدریس درس مطالعات اجتماعی ، جامعه ۱ و جامعه ۲ دانش آموزان را به عنوان عضوی از جامعه با وظایف خود در جامعه و در ارتباط با سازمان ها و نهادهای اجتماعی آشنا کند و مهارتهای برقراری ارتباط با دیگران و مهارت زندگی کردن در اجتماع امروز را بیاموزد بنابراین اثربخشی معلم برآیندی از شایستگی ها و عملکرد او در تحقق اهداف آموزشی است.
۳. درس مطالعات اجتماعی و جامعه (۱ و ۲) مستلزم تنوع در روش تدریس است که این تنوع کار آموزش را برای معلم جالب تر می کند و امکان وسیع تری برای یادگیری دانش آموزان فراهم می کند.
۴. در طی فرآیند یاددهی و یادگیری در دروس علوم اجتماعی با ارائه مثال و نمونه از مسائل اجتماعی

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس با قیمت فقط چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید

www.asebankafinet.ir.

زمینه ی پرورش خلاقیت دانش آموزان را بوجود می آورد و همچنین با کسب پرورش مهارت‌های ضروری زندگی روش صحیح زندگی کردن را به دانش آموزان می آموزد. (مرتبط کردن یادگیری های دانش آموزان با زندگی واقعی به صورت معنی دار).

۵. سعی شود در کتاب‌های اجتماعی از تصاویر و عکس‌های جالب تر و رساتر استفاده شود (می توان توسط دانش آموزان تصاویری که با مطالب درس هماهنگی دارد تهیه نموده و در کلاس استفاده کرد)؛ این مسئله تأثیر مثبت در جلب توجه دانش آموزان دارد.

۶. معلم نباید به تفاوت‌های فردی یادگیرندگان بی اعتنا باشد. باید فردیت ، خلاقیت و رشد ابعاد عاطفی دانش آموزان باید در کانون توجه قرار گیرد.

۷. در نظام آموزشی ما باید به این نکته توجه شود که هر چقدر دانش آموزان ما با فرهنگ و آداب و رسوم منطقه و گذشته خود آشنا شوند در برابر تهاجم فرهنگی بیشتر مقاومت می کند و بهتر می توانند هویت خود را بشناسند . مانند آشنایی با صنایع دستی ، میراث فرهنگی ، سرودهای که در منطقه معمولاً خوانده می شود ، فعالیت اقتصادی و اجتماعی (مانند کتاب جغرافیای استان) ، نحوه زندگی کردن مردم در گذشته و تغییراتی فرهنگی که صورت گرفته مرحله به مرحله آشنا شوند.

۸. به درس علوم اجتماعی در دوره ابتدایی و راهنمایی توجه بیشتری بشود و کمتر این دروس توسط افراد غیرمرتبط تدریس بشود.

۹. قبل از تدریس درس جدید ابتدا واژگان و اصطلاحات کلیدی جدید درس بصورت مجزا برای

دانش آموزان توضیح داده شود و در صورت امکان در زمینه درس جدید جهت آمادگی دانش آموزان مثالهایی از زندگی اجتماعی و محیط پیرامون آنها بکار برده شود.

۱۰. جهت اطلاع از یادگیری دانش آموزان ارزشیابی مستمر و پایانی در هر جلسه از دانش آموزان بعمل آید.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس با قیمت فقط چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید

www.asebankafinet.ir.

۱۱. سعی شود با رعایت رتبه بندی در کلاسهای درس رقابت و انگیزه بیشتری برای دانش آموزان بوجود آید و با دادن آزادی عمل به دانش آموزان کلاس از یکنواختی و خستگی خارج می شود.

۱۲. در تدریس درس علوم اجتماعی (مطالعات ، جامعه ۱ و ۲) حیطه های شناختی عاطفی و روانی حرکتی را مدنظر قرار بدهیم.

۱۳. گاهی از دانش آموزان در زمینه تدریس درس جدید بخواهیم اگر مطلبی در روزنامه یا مجله یا فیلمی در دسترس آنهاست به کلاس بیاورند و سپس به نقد و بررسی آن بپردازیم مانند فیلمی از تخت جمشید؛ با پخش فیلم نظر آنها را در زمینه مطالب موردنظر بخواهیم از این روش می توان در تقویت روحیه علمی و پژوهش دانش استفاده کرد.

۱۴. امکان جلب مشارکت دانش آموزان در امور تدریس باعث برقراری حسن رابطه معلم و دانش آموزان می شود ، همچنین یادگیری عمیق و پایدار است.

۱۵. از دانش آموزان بخواهیم در زمینه برخی مطالب کتاب اصلاحات پیشنهادی و یا راه حلی دارند ارائه بدهند . این مطلب زمینه رشد و شکوفایی و خلاقیت را در دانش آموزان بارور می کند.

پیشنهاد چهارم :

استفاده از شیوه های انگیزشی خلاق در درس مطالعات اجتماعی

جهت استفاده از این شیوه بهتر است کمی در ارتباط با خلاقیت بحث شود. خلاقیت مفهومی پیچیده و در بر گیرنده ی ابعاد متفاوت علمی و فرهنگی ، سازمانی و فردی است . اگر بخواهیم در جامعه ای این مفهوم توسعه پیدا کند، باید شرایط لازم را ایجاد کنیم . اکثر صاحب نظران بر این باورند که اولین گام در پرورش خلاقیت کودکان ایجاد شرایط مناسب در محیط خانوادگی و آموزشی است.

((کارل راجرز)) می گوید:

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس با قیمت فقط چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید

www.asebankafinet.ir.

واضح است که خلاقیت را نمی توان با فشار به وجود آورد بلکه باید به آن اجازه داد تا ظهور کند . همانطور که زارع نمی تواند جوانه را از دانه بیرون بیاورد، اما، می تواند شرایط لازم را برای رشد دانه را فراهم سازد. در مورد خلاقیت نیز همین وضع صادق است.

جهت شکوفایی خلاقیت باید در نظر داشته باشیم که :

۱. فضای صمیمی و دوستانه در کلاس درس و محیط مدرسه از مهم ترین زمینه هایی است که خلاقیت دانش آموزان را تحریک می کند

۲. درک صحیح معلم و شاگرد از یکدیگر باعث بروز خلاقیت می شود.

۳. شاداب و دلپذیر بودن کلاس به شدت بر خلاقیت های حسی ، حرکتی، شنیداری و... تاثیر می گذارد.

۴. تشویق شاگردانی که بیشتر سوال می کنند.

۵. استفاده از خلاقیت ها و نمونه ی کار های دانش آموزان در فضا سازی کلاس درس باعث نوآوری آن ها می شود.

۶. افکار تخیلی و بازی گوشه دانش آموز عاملی برای کاوشگری می باشد.

در شیوه های خلاق از ابزار های هنری مثل شعر ، فیلم ، نقاشی ، داستان و... برای آموزش استفاده می شود و معمولا طرح های هنری که مورد استفاده قرار می گیرند ، تفکر واگرا را در کودک بر می انگیزند و از این طریق دانش آموز راه های جدیدی را کشف می کند.

در درس مطالعات اجتماعی باید دانش آموزان را در شرایط نوآوری و خلاقیت قرار داد تا آنها از طریق تخیل و کنجکاوی مطالب و کار هایی را ارائه دهند . و در بعضی از درسهای کتاب با استفاده از شیوه خلاق درس را ارائه دهیم.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس با قیمت فقط چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید

www.asemarkafinet.ir.

ویژگی های آموزش مطالعات اجتماعی به شیوه ی خلاق عبارتند از :

۱. ایجاد رغبت و علاقه به یاد گیری و دانستن.
 ۲. آغاز فعالیت های اکتشافی و علمی.
 ۳. کاهش خستگی های هنگام فراگیری.
 ۴. افزایش به خاطر سپاری و به خاطر آوری مطالب.
 ۵. افزایش رشد ارزشی و دانشی و مهارتی دانش آموزان.
- پیشنهاداتی برای اجرای شیوه ی خلاق:
۱. در حین تدریس سوالات بحث انگیز مطرح شود.
 ۲. سوالات واگرا طرح شود.
 ۳. از روش مباحثه و همیاری نهایت استفاده برده شود.
 ۴. دانش آموزان به نقد ، تجربه و تحلیل موضوعات کتاب تشویق شوند.
 ۵. به کیفیت یادگیری - نسبت به کمیت آن - توجه بیش تری شود.
 ۶. به نظرات و پیشنهادات دانش آموزان احترام گذارده شود.
 ۷. اگر دانش آموزی به جای درک و فهم مطلب به حفظ آن پرداخت بی اعتنایی شود و زمانی که مطلب را درک نمود ، تشویق شود
 ۸. گاهی اوقات به دانش آموزان در انتخاب تکالیف استقلال و آزادی عمل داده شود.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس با قیمت فقط چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید

www.asebankafinet.ir.

۹. به دانش آموزان فرصت تفکر و مجال تحقیق و جست و جو داده شود.

۱۰. قدرت تخیل دانش آموزان تقویت شود.

۱۱. فعالیت تدریس بر حسب تجارب قبلی دانش آموزان پایه ریزی شود.

۱۲. سعی شود ، دانش آموزان، ارتباط مسائل درسی را با واقعیت های زندگی درک نمایند و برای مسائل اجتماعی راه حل ارائه کنند.

۱۳. از سوالات عجیب و ظاهرا بی ربط دانش آموزان استقبال کنید و از آنها بخواهید درباره ی سوال خود خوب فکر کنند.

۱۴. از محرکات بصری مانند تصاویر، فیلم ، نمودار کارهای دانش آموزان و.. در کلاس استفاده کنید.

پیشنهاد پنجم

روش های تدریس پیشنهادی برای تدریس جغرافی

دسته بندی روش های تدریس به علت دامنه و کاربرد آن ها و هم چنین ترکیب های بی شماری که معلمان در آن ها انجام می دهند، بسیار دشوار است. علاوه بر این، ارتباط نزدیکی که این روش های تدریس با مواد آموزشی دارند، بر پیچیدگی دسته بندی می افزاید. با وجود این، یک دسته بندی از روش های تدریس را در زیر ملاحظه می کنید. این دسته بندی در آموزش جغرافیا مفید و موثر تشخیص داده شده است :

۱. روش تدریس حل مسئله (همراه با بارش مغزی یا ایده های آنی)

(problem solving, including brainstorming)

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس با قیمت فقط چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید

www.asebankafinet.ir.

۲ . فعالیت های ساختنی (constructional activities) مثل جورچین ها، مدل های سه بعدی، ماکت سازی و میز شن

۳ . فعالیت های خلاق (creative activities) مثل طراحی، نقشه کشی، الگو کشی، ترسیم کروکی و ..

۴ . نمایش (demonstrations) مثل نمایش سوغاتی شهرها، پوشاک اقوام و ملل، غذاهای محلی، محصولات کشاورزی نواحی مختلف جغرافیایی و ...

۵ . تبادل نظر (discussions) شامل:

• سوال و جواب (questions & answers)

• مسابقات اطلاعات و مهارت های جغرافیایی، امتحانات

(quizzes – examinations)

• بازی های آموزشی (educational games)

• آزمون از خویش (self - tests)

• نمودارهای تجربی و گزارش ها (experiment charts & records)

• از بر کردن (recitations)

• گروه های فعال (buzz grou)

۶ . ارائه گزارش:

• گزارش های فردی و گروهی (individual and group reports)

• مطالعات فردی (independent study) مثل مطالعات موردی

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس با قیمت فقط چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید

www.asebankafinet.ir.

- بررسی ها (surveys) مثل نقشه کشی یا آمار برداری زمینی
 - بازدید های میدانی و گشت و گذارها (field trips & excursions)
 - نمایش یافته ها به شکل تصویری (illustrated presentations)
 - ۷. نمایش مناظر (landscape show) مثل استفاده از عکس و اسلاید
 - ۸. روش های تدریس نمایشی (dramatizations)
 - ایفای نقش یا نقش آوری اجتماعی (role playing or sociodrama)
 - بازی های نمایشی
 - اجرای نمایش (تئاتر) (dramatic play)
 - نمایش های عروسکی (puppet shows)
 - ۱۰. روش های تجربی (experiments)
 - مصاحبه با حضور فرد مطلع (resource persons)
 - رسانه های گروهی، فیلم، اسلاید و نوارهای صوتی (media; films, slides, tapes)
 - ۱۱. روش شبکه بازیابی اطلاعات (information retrieval nets)
 - ۱۲. روش طرح نقشه ها (outline maps)
 - روش تدریس مذاکره و گفتگو
- * فعالیت معلم: داشتن اطلاعات کافی از قبل، ارائه موضوع، دادن ارتباط منطقی بین مذاکره کنندگان و گروه بندی دانش آموزان

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس با قیمت فقط چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید

www.asebankafinet.ir.

* اعتبار روش برای دانش آموز: فراهم کردن فرصت برای درک و دریافت دانش آموزان از موضوعات پیچیده، مهارت زبانی – گفتاری و نظم منطقی تفکر

* جذابیت برای دانش آموزان: ارتباط گروهی و تبادل نظر

* ویژگی منحصر به فرد این روش: مهارت های پیچیده ی زبانی و استفاده از مطالب ارائه شده و استدلال آن ها از موارد مهم این روش تدریس است.

* شیوه ی اجرا: نوشتن سوالات و عناوین درس روی تابلو، پرسش و پاسخ از دانش آموزان، نتیجه گیری از درس و در نهایت ارزشیابی از بچه ها

* مقررات این روش تدریس: یادآوری اطلاعات دسته بندی شده و تلفیق مهارت ها و اطلاعات

* جایگاه در فرایند یاددهی یادگیری: ارتقای سطح علمی دانش آموزان با گفتگو کردن و مذاکره، تقویت مهارت های زبانی و گفتاری، نظم منطقی تفکر و سوال کردن در جمع

* روش خلاقیت: درگیر ساختن دانش آموزان با سوالات و تشکیل میز گرد و سازماندهی مذاکره کلاسی

* روش مذاکره و گفتگو و دانش آموزان خاص: دانش آموزانی که از قدرت بیان خوبی در جمع برخوردار نیستند، در این روش توانایی کافی را پیدا می کنند.

* نقاط قوت این روش تدریس: تقویت مهارت های زبانی

* نقاط ضعف این روش تدریس: ممکن است دانش آموزان در رابطه با موضوع مطرح شده اطلاعات کافی نداشته باشند و تدریس به جلسه بعد موکول شود. (برای جلوگیری از این کار، می توان یک جلسه زودتر به دانش آموزان خبر داد تا در مورد موضوع اطلاعاتی را جمع آوری کنند.

• روش تدریس نمایش فیلم و اسلاید

این روش از روش های نوین در تدریس می باشد.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس با قیمت فقط چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید

www.asebankafinet.ir.

- * فعالیت معلم: بررسی فیلم ها و اسلاید های انتخابی قبل از ورود به کلاس، تهیه طرح درس برای توضیح درس، نمایش فیلم، ارائه سوال و پاسخ در رابطه با فیلم و بعد از نمایش آن
- * اعتبار روش برای دانش آموز: دقت و صرف وقت کافی برای فهم مطالب و مهارت در درک تصویری
- * جذابیت برای دانش آموزان: کلاس از یکنواختی خارج می شود.
- * ویژگی منحصر به فرد این روش: دانش آموزان با مطالب به صورت بسیار واقعی تر آشنا می شوند، همچنین درک تصویری آن ها تقویت می شود.
- * شیوه ی اجرا: نمایش فیلم همراه با توضیحات درس در حین پخش فیلم یا در پایان فیلم.
- * مقررات این روش تدریس: سکوت کامل دانش آموزان در حین پخش فیلم، دانش آموزان در صورت داشتن سوال آن را یادداشت کرده و پس از فیلم یا در لحظه های مکث می پرسند.
- * جایگاه در فرایند یاددهی یادگیری: تمرکز بخشی و توجه به عناوین و مفاهیم، افزایش قدرت تجزیه و تحلیل و تقویت مشاهده در دانش آموزان.
- * روش خلاقیت: این روش در زمره ی روشهای فعال تدریس به شمار می رود، زیرا فعالیت دانش آموز و معلم را به همراه دارد.
- * روش نمایش فیلم و اسلاید و دانش آموزان خاص: این روش برای دانش آموزانی که درک تصویری بهتری نسبت به درک مطالعه ای دارند، مفید می باشد.
- * نقاط قوت این روش تدریس: دانش آموزان می توانند از طریق گفتگو یافته های خود را با یکدیگر مقایسه کنند، فرصت لازم به معلم در اصلاح پیش داوری دانش آموزان و تشویق به تحقیق بیش تر و ایجاد زمینه برای روش مباحثه ای و روش حل مسئله، در هر صورت نمایش فیلم و اسلاید در کلاس درس جذابیت های خاص خود را دارد چرا که دانش آموزان به چنین فعالیت هایی علاقه نشان می دهند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این طرح درس با قیمت فقط چهار هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید

www.asebankafinet.ir

* نقاط ضعف این روش تدریس: موجود نبودن فیلم و اسلاید در تمام مدارس، مشکل بودن جمع آوری اطلاعات و تهیه فیلم، عدم فضای مناسب برای نمایش و ...

www.asebankafinet.ir